Фабриката за **метъчни водни покрития** „В. Левски" във Велико Търново преизпълни плана си за печалбата през първото полугодие със 165 000 лв. През този бяха произведени **56 000 кв. м водни покрития „Велтер"** над предвиденото. За тези успехи имат и младите работници на каширимашина Петър Тодоров и Йонка Дейчева.

Снимка Георги Цветков

В тържественото събрание участвуваха членът на Политбюро на ЦК на БКП и председател на Министерския съвет Гриша Филипов, Тук бяха за местник-председателят на Министерския съвет и министър

дечно работниците и специалните от името на ЦК, на БКП, правителството и лично от мен то на другаря Тодор Живков **на пожела здраве, благополучие и нови успехи в мъжестве ната им професия.**

Алонсо де Охеда —

Защо твърдим, че великият мореплавател е българин

Преди няколко месеца запознахме читателите с четирите-седмодишните търсения и изследвания на Иван Димитров върху живота и делото **на Алонсо де Охеда — Драган Охридски, откривателя на Америка,** създателя на първия европейски град в Новия свят („Могат ли да се обърнат „доказаните истини" — бр. 56 от 9 март т. г.). Когато публикувахме и статията на Иван Димитров „Отмъщението на Америго Веспучи" (бр. 60 от 13 март т. г.), в която по носени път се правеше опит да се докаже, че Алонсо де Охеда е българинът Драган Охридски.

Публикациите предизвикаха голям интерес не само у нас, но и в чужбина. Та малко ли бяха тоза — подсказвания, че можем да се намесим в световната проблематика на колумбистиката и от пасивни наблюдатели да станем активни участници! Получихме се писма на читатели, петимни да научат нещо повече за Алонсо де Охеда — Драган Охридски. Никой чужди кореспонденти, акредитирани у нас, нито чужденци, Иван Димитров, А. канадският местник „Дорис Дорант (бр. 44 от април т. г.) препечата изцяло материалите от в. „Труд".

За да отговорим на читателския интерес, помолихме Иван Димитров да ни предостави по-обобщен и по-систематизиран материал за Алонсо де Охеда — Драган Охридски, приложен с факсимилета и копия от документи. Той с готовност се отзова и ни даде монографията си „Защо твърдим, че Алонсо де Охеда е българин на испанска служба?" Моно графията е по-голяма по обем — над 250 страници. Та дава подробен отговор на въпроса, насвящи живота и делото на Алонсо де Охеда — Драган Охридски. Тъй като не сме в състояние да публикуваме изцяло поради липса на място, то, позволяхме си със съгласието на автора да я съкратим значително и да я поднесем на вниманието на читателската аудитория в по-популярен вид.

I. КАКВО КАЗВА И КАКВО НЕ КАЗВА ИСПАНСКАТА ЕНЦИКЛОПЕДИЯ

Изследователите на хронисти-те от XV век още недоумяват — що за човек е Алонсо де Охеда. Дори учените-„спини не могат да обяснят отделните епизоди от живота му. Те не е установили още родното му място, имат данни за родителите му, не обясняват испанското му име и презиме. За по-вечето от изследователите Алонсо де Охеда си остава парадокс, мистерия, загадка. Дори испанската енциклопедия (1972 г.) представя Охеда отгоре-долу, като заобикаля някои стра ни от живота му. Впрочем, ето какво пише за него енциклопедията:

„Алонсо де Охеда (Hoieda). откривател на Венецуела, роден в град Куенка около 1470 г. Взел е участие във войната срещу маврите от Гранада. Бил е хидалго (рицар), произхождащ от рицарски фамилии, чиято феодална господарска къща била в голямото село Ойя. Монахът Бартоломе де лас Касас го описва: „малък на ръст, но доста добре сложен." Христофор Колумб пише за него, че бил: „много нахлупен младеж и с много голяма сме-

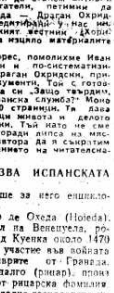

Христофор Колумб, с когото отплавал на 25 септември 1493 г. Дотогава е бил паж на дон Луис де ла Серда, херцог Мединасели и може би родни четното му с монаха Алонсо де Охеда му е помогнало да отплава с адмирала на Индия те при второто му откривателско плаване. Като капитан на един кораб стигнал (първи — б. а.) до островите Доминика, Мариглалте и Гваделупа. При стигайки на остров Еспаньола, застанал начело на експедиция до Сибао по нареждане на Колумб и пак по нареждане на същия помогнал на испанците от форта „Света Тома", който бил обсаден от индианците. В сражението на 25 март 1495 г. той се сражавал заедно с Бартоломе Колумб (срещу индианците, тогава испанците победили — б. а.). Но най-голяма слава спечелил, като успял да плени касика (вожда— б. а.) Аконабо в реката Идугуа (понастоящем река Сан Хуан — св. Иван), като се възползувал от една военна хитрост.

До края на 1498 г. Охеда пребивава на о. Еспаньола, и в началото на следващата година е в Кастилия, където научава за откриването на брега на Пария от Христофор Колумб. Благодарение на препоръката на владиката Хуан Родригес де Фонсека той отглавил една експедиция, която продължила откритията в тази част на Индийте. Хуан де ла Коса е бил главният пилот, а Америго Веспучи — географът (летописецът). Тръгнали от пристанището Санта Мария на 18 или 20 май 1499 г. с четири кораба. След 94 дни плава-

Journal central „Troud" №№ 200, 202 et 203 de 1983

младеж", при простотата и избра Централно изпълнителен съвет на съюза. В Централния комитет на комсомола на Кубинската младеж, Васил Л... и Иван Кисаров." ...ръб, през 1962 година, преди живите са само гарчи от участниците в Учредителната конференция — Гвоника Мирчева, Йордан Георгиев и Гаврил Маринов. Тогава, през 1962 г., ...

...ниращото ... на различни ... пред „Бразилия" или „гранд-хотел „Българин", подготовката е направена и „малко-вериците" постепенно започва да „набира" скорост.

...и изпълняват заслужено награждение. И още нещо. Поло жителното в случая е, че при стъпването е разкрито по сигнали на гражданин.

Славко ПОРДАНОВ

...ниращото „Забавяне на ПР Кадилчев, болена от неговия председател Чеа Сим — член на Политбюро на ЦК на Из...

...ниращ лично изгладнели. Другарят Чеа Сим даде пресконференция за представителите на столичните средства за масова информация. (БТА)

Драган Охридски

не стигнала онази част на Южна Америка, наречена Суриям. Видели много реки, между конто Есеквибо и Ориноко, огледали остров Тринидад, който е бил открит от Колумб, и обходили богатите на сегашна Венецуела от Кумана (Залива на перлите) до пристанището на Опъзатите лъкове (На чиричи), което се намира на сегашния шот на Ятрръба, където са се сражавали с индианци. Охеда нарекъл остров Кюрасао, остров на гигантите поради големия ръст на жителите му. Областта на Кокиба кои от континента (наричан Твърда земя — б. а.), която той сочтал и вярвал, че е остров, му привлекла на една малка Венеция поради големите наколни колиби над водата и пирогите на индианците. Поради това, че приличала на Венеция, той (Охеда) и наекъл Венесиола, по-късно ...ще наричана „Венецуела". На 24 август 1499 г. посетила езерото Бартоломе и след шест дни приключила плаването си при нос Корабно платно и предприема завръщането си обратно. Към средата на месеци юни 1500 г. пристига в пристанището на гр. Кадис, като едва

...нствената му стока са малко перли и бразилско дърво (индиго), което натоварил от остров Еспаньола мимо вплитата на Колумб.

На 8 юни 1501 г. на Охеда се връчава капитулация (кралски договор) за предприемане на географски открития и се назначава за губернатор на Кокиба (кубинска). Тогава той вече е Семиза (между с индианката Изабела. Подоле му дипсват пари на юнко плаване, той се сдружава с Хуан де Веглара и Гаврил де Кампос (Окампо). От обещаните му 10 корабa са по четири се оборудват: „Санта Мария де ла Антигуа", „Санта Мария де ла Гранада" „Санта Ана" и „Магдалена" Начело на едни от тези кораби тръгва Педро де Охеда братовчед на Алонсо. Експедицията потегля от Кадис в първите дни на месец януари 1502 г. Пет месеца по-късно Алонсо де Охеда прави първото (европейско) заселване в малки мочеща залив Светия кръст (залива Хонда), но амбициите на неговите съдружники унищожават мечтите му за колонизация (заселване на новите земи — б. а.). Обвинен в присвояване на получените печал-

...би, в несправедливости по отношение към индианците и в наказания, давани на индианците, той бил задържан от своите съдружники и отведен на остров Еспаньола. Преди само навлизането, съдружниците му разрушавал всичко, което било построено. На остров Еспаньола отплавал Алонсо де Охеда и бил лишен от конфискуване на личното му имущество и лишаване от всякаква власт. На 8 ноември 1503 г. пристъпва се отново на Охеда се ангажира в Испания. Така експедицията се проваля.

В първите месеци на 1505 г. Алонсо де Охеда предприема ново пътуване, за което дипсват достатъчно средства. Знае се, че той е бил натоварен със задачата да открие за Кокиба островите на перлите и залива Храба. Не се знае дали е плавал с едни или с два кораба. Известно е само, че след това пътуване е виждан на остров Еспаньола, където притежавал няколко имения, конто испанските крале Фердинанд и Изабела му дали в капитулацията (кралския договор) при второто му плаване. Започвала есента на 1505 г. При голяма по-късно една кралски указ назначава Диего де Ншкуеса и Алонсо де Охеда за губернатори, съответно на Веракуа и Храба с мандат за четири години. Като заместник на Охеда виждаме да се назначава Хуан де ла Коса. Разходите по експедицията се покриват от правителя Мартин Фернандес де Енсо, който отлага на остров Еспаньола с един кораб като резерва. Останалите четири кораба потеглят от острова на 10 или 12 ноември 1510 г. Пристигат на мястото, което е наричало Картагена на Индиите и в сражение с индианците загиват Хуан де ла Коса. Алонсо де Охеда основава в Храба сегашното форт Сан Се бастиян (Свети Стефан), но и това поселение не дава очакваната полза поради липсата на храна и нападенията на индианците. Самият Охеда е бил ранен (за първи и последен път — б. а.) в единия крак. След като се излекувал, той решил да се върне на остров Еспаньола, за да потърси помощ като за свой заместник на укрепеното селище остава Франциско Пизаро. Понеже не разполагал със средства и друга възможности за пътуване, Охеда се качил на кораба, откраднат от Бернардино де Талавера, с помощта на друга бащата от един генуезец. Експажът залавя Охеда и насила го свали на о. Куба, по Диего де Ордас нареждя на Хуан де Есквивел, губернатор на о. Ямайка, да го откъпи и съшеврменно изпраща Пихфло де Нарваес да го търси. Охеда бил съден на о. Еспаньола заедно с Бернардино де Талавера и неговите хора. Охеда бил оправдан и така той приключва свои жалки като от кривнал и завоевател. Той се проявил като командуващ и създател на крепости. Играл е голяма историческа роля, но не е успял да се издигне до висотата на другите капитани — командуващи от конкистата. Неговият край като тоя на много други бил мрачен и тъжен. Живял е в гр. Санто Доминго (на о. Еспаньола) под пръв ръководството на монаха Бартоломе де лас Касас, който го е виждал през 1513 г. Навяно починал преди изтичането на 1515 или 1516 г. Починал беден, както и бедно живял през последните години. Лас Касас пише: „Почина от никаква своя болест в този град". На ние не знаем дали е умрял от болест, от бащата или от скорбта: той е страдал, защото от 1502 г. не е виждал своята индианка Изабела. При смъртта си той е бил на около 45 години и напълно съкрушен.

В дните на енциклопедията дейността на Алонсо де Охеда се величае и същевременно се омаловажава. Той е участвуал в историята, но не е творец, както другите испански конкистадори. Оттук следва и изводът, че не бивал да се занимаваме прекалено с него.

В енциклопедията е премълчано, че Алонсо де Охеда е централна фигура в откриването на Новия свят, че е бил един от най-големите герои през Гранадската война, монах от религиозните войни водени, непобедим ездач и бой с меч, най-добрият бегач на Испания, отличен плувец, най-смелият и най-дръзкият младеж на Обединеното кралство Кастилия, Леон и Арагон, любимец на кралица Изабела и нейно доверено лице. Премълчано е, че Алонсо де Охеда е най-сериозният съперник на Христофор Колумб в географските открития. Премълчано е, че той е първият европеец, стъпил на континента с европейска и християнска мисия — първият инвазатор, основател на първото и второто европейско селище, четвъртъ на първата християнски покръстванията на континента Америка и на остров Куба. Премълчано е също така, че Алонсо де Охеда е най-значителният конкистадор на Испания, в екипажите на когото са служили като полицаи светилата на испанска конкистата: Франциско Пизаро, Хернандо Кортес и Васко Нуньес де Балбоа.

АКО СЕ СЪПОСТАВИ ста тията в енциклопедията с историческите извори, ще се от крият не само пропуски, но и съществени грешки, свързани с реформаторската му дейност и с географските му открития...

(Следва)

Иван ДИМИТРОВ